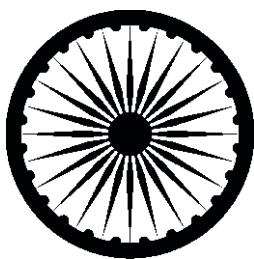

අසමසම බුදු පියාණෝ

උතුම් ධර්මදානයක් ලෙස පිළිගන්වන්නේ බැකියෙනි

“සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති”
(සියලු දානයන් පරදවා ධර්ම දානය ජයගනී)

අසමසම බුදු පියාණෝ

සම්පාදක

ත්‍රිපිටකාචාර්ය, අභිධම්ම විශාරද
සූජ්‍ය දිගන සුගතවංස ස්වාමීන් වහන්සේ

දිමුතු මුද්‍රණාලය

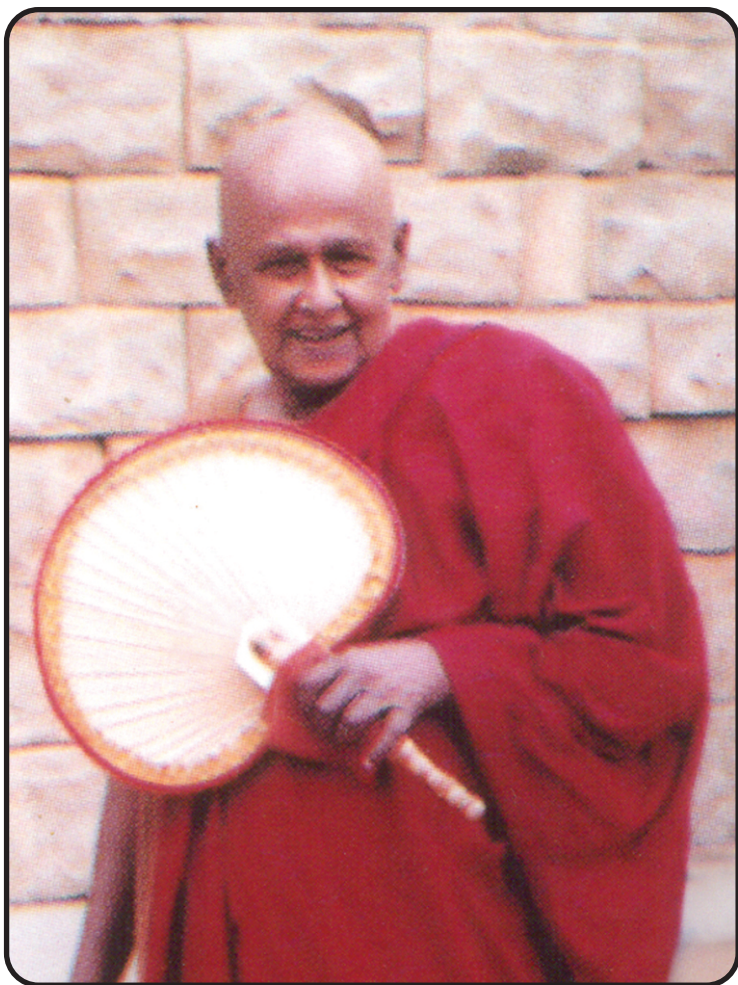
අංක 103/A, නුවර පාර, යක්කල.

දුර: 033-2239662 / 077-8829705

විද්‍යුත් තැපෑල: dimuthupub@yahoo.com

දහම් පොත් කියවීම සඳහා පිවිසෙන්න.

වෙබ්: www.dhammadanabooks.com

වර්ෂ 2016 - 02 - 21 වන දින
 86 වැනි උතුම් ජන්ම දිනය සමරන අති පූජනීය
 සුල්භානාගොඩ සද්ධාසීලාභිධාන මාහිමිපාණන්
 වහන්සේට නිදුක් නිරෝගී සුව හා දිසාසිරි සම්පත්
 ලැබේවා...

වර්ෂ 2016 - 03 - 22 වන දිනට
පනස් හතරවන ජන්ම දිනය සපුරන
සූජනිය ගල්ගමුවේ සන්නිඤ්ඤා ස්වාමීන්
වහන්සේට නිදුක් නිරෝගී සුව හා දිසාසිරි සම්පත්
ලැබේවා...

පුණ්‍යානුමෝදනයයි.

නමෝකසස හචචනො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස ///

“දිවා තපති ආදිච්චෝ
රත්තිං අහාති චඤ්චා
සන්තද්ධෝ ඛත්තියෝ තපති
කායා තපති බ්‍රහ්මණො
අථ සබ්බ මහෝ රත්තිං
බුද්ධෝ තපති තේජසා.”

(ධම්ම පදය - බ්‍රාහ්මණ වග්ගය)

සුය්‍යායා දවල් කාලයේ බබලයි. රාත්‍රි කාලයේ හඳ දිලිසෙයි. ආහරණ පැලඳි කල රජතෙමේ බබලයි. රහතන් වහන්සේ ධ්‍යානයෙහි ඇළුණු කල බබලති. එසේ නමුත් බුදුරජානන් වහන්සේ දිවා රැ දෙකෙහිම බුද්ධ තේජසින් අතිශයින්ම බබලන සේක.

දෙව් මිනිසුන් හා බ්‍රහ්මයින් අතර විශිෂ්ට වූ රූප ශෝභාවක් ලද යමෙකු සිටියේ නම් ඒ බුදුරජානන් වහන්සේ පමණි. නෙත සිත සැනසෙන ඒ බුදුරුව යමෙකු දුටුවේද ඔවුන් ඒකාන්තයෙන්ම පෙර පින් කල ඇත්තෝමය. පෙර භවයන්හි අපද ඒ විශිෂ්ට බුදුරුව දැක ඇතත් මේ දිවියේ මේ දහම් ගත පරිශීලනය කර අතිශයින් සොදුරු නිමල වූ එම බුදුරුව සිතින් දකින්න යැයි ඔබ හැම දෙනා හට කරුණාවෙන් ආරාධනා කරමි.

මේ උතුම් ධර්ම පුස්තක පූජාවෙන් ජනිත ගාමිහිර පුණ්‍ය සම්භාර බලය ශ්‍රී කල්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ ප්‍රධාන අනුශාසක මහා කම්මට්ඨානාචාර්ය අතිගරු පූජනීය නාටයන අරියධම්මාභිධාන මහා ස්වාමීන්වරයානන් වහන්සේට නිරෝගි සැප දිගාසිරි සම්පත් පිණිසම හේතු වාසනා වේවා! යි ප්‍රාර්ථනා කරමි.

2016.02.22 දිනට 86 වෙනි පුණ්‍යාත්මී ජන්ම දිනය උදාවන ප්‍රධාන කර්මසථානාචාර්ය අතිගරු පූජනීය සුල්භනාගොඩ සඳාශීල ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ නිදුක් නිරෝගි සුවයෙන් දිගාසිරි ලබන්වා! පැතුම් පරිදි නිවන් සුවයෙන් සැනසෙන්නවා' යි ගෞරවයෙන් පතමි.

නාටයන ආරාම වාසී මීගොඩ පූජනීය සංඝසෝහන ස්වාමීන් වහන්සේටත්, පූජනීය ග්‍රීසියේ ඥාණදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේටත්, පූජනීය බණ්ඩාර උල්පත අරියසුමන ස්වාමීන් වහන්සේටත් පූජනීය හොරගල්ලේ (කොස්ගොඩ) නන්දරතන ස්වාමීන් වහන්සේ ඇතුළු වැඩිහිටි සියළුම ස්වාමීන් වහන්සේලාටත් කම්මට්ඨානාචාර්ය පූජනීය අගුල්ගමුවේ අරියනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ ප්‍රධාන නාටයනේ වැඩ සිටින සියළුම සංඝරත්නය මෙපින් බලයෙන් නිරෝගි සැපයෙන් දිගාසිරි

වේවා! ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා ආදි ගුණ ධර්ම දියුණු තියුණු කරගෙන උතුම් නිවන් සුවයෙන් සැනසෙන්න ලැබේවා!

එමෙන්ම අතිගරු පූජනීය බෝගොඩ ඉන්ද්‍රවංශ ස්වාමීන් වහන්සේටත් පූජනීය සුල්භානාගොඩ සුදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේටත් ශාන්ත තපෝවන සෙනසුනේ අනෙකුත් සියලු මහසඟරුවනටත්, බුදු සිරුරේ දෙතිසක් මහා පුරුෂලක්ෂණවන ආනිසංස සම්පිණ්ඩනය කරමින් මෙවැනි උතුම් දහම් පොතක් පිළියෙල කර දුන් ත්‍රිපිටකාචාර්ය ආචාර්ය ධර්ම විශාරද ධර්ම කීර්ති ශ්‍රී පූජ්‍ය පාද දිගන සුගතවංශ ස්වාමීන් වහන්සේටත් ලොකු පොඩි උස් පහන් ගිහි පැවිදි සැමදෙනාටම එක හා සමාන අදහසින් මෙන් වඩා සෙත් ශාන්ති කරමින් ගිලන් උපස්ථාන කරන පූජ්‍ය අස්මධලේ ජිනසීල ස්වාමීන් වහන්සේටත් නිරෝගි සුවපත්ව දහම් සුවදින් සිත් සතන් සුවදවත් කරගෙන නිරාමිස සැපතට පත්වීමට සියළු පහසු විහරණ සැලසේවා.

නාඋයන සෙනසුනේ පැවිදි අපේක්ෂක උපාසක පිරිස ඇතුළු කැපකරු දායක දායිකා හැම දෙනාටත් වසරක් පාසා මෙම ධර්ම දානමය කුසලය සිදුකරන පානදුරේ පින්වත් පද්මා අමරසේකර මව්තුමියටත් එම දහම් පොත්වල ඡායාරූප පිළියෙල කර දුන් කුරුණෑගල පින්වත් නවරත්න මහත්මාටත්, අපේ මෙම පින්කම්වලට වසරක් පාසාම නොමසුරු සිතින් පාරමී ශීර්ෂයෙන් සහභාගි වෙමින් උපකාර කරන රත්මලානේ (ල-ලංකා) පින්වත් සාගර ලුනුවිල මහත්මා, ජයන්ති ලුනුවිල මහත්මිය යන දෙපල ප්‍රධාන එම පවුල්වලට සම්බන්ධ සියළු නෑදෑ පිරිසටත් මෙම දහම් පොත පිරිසිදුව මුද්‍රණය කරන දිමුතු මුද්‍රණාලයාධිපති පින්වත් බණ්ඩාර මහත්මා ප්‍රධාන වැඩ කටයුතු කරන පින්වත් සේවක පිරිසටත්, නිතර මලුපෙත් අමදිමින් උදව් කරන අපරාක්කේ සීයාටත් අපගේ සහෝදර සහෝදරී මුනුබුරු, මිණිබිරි සැමටත් නිදුක් නිරෝගී සැපයෙන් දිගාසිරි වේවා! තබන පියවරක් පාසා ගන්න හෙලන හුස්ම රැල්ලක් පාසා මෙන්නා, කරුණා, මුදිතා, උපෙක්ෂා යන කුසල් සිතුවිලි පහල වේවා!

අපගේ පින්වත් මව්පිය දෙදෙනා ප්‍රධාන මිය පරලොව ගිය සියළු ඥාති වර්ගයාටත් දෙව් බමුන් සහිත සියළු ලෝක සත්ත්වයාටම ජරා මරණාදි සියළු දුකින් නිදහස්ව ලබන උතුම් නිවන් සුවයෙන් සැනසීමට හේතු වාසනා වේවා” යි මෙන් සිතින් පින් අනුමෝදන් කරමි. සාධු! සාධු! සාධු!

මෙයට,

දහම් සිසිලෙන් සැනසෙන,
ගල්ගමුවේ සන්නිතදිය හිමි.

නාඋයන සෙනසුන,
පන්සියගම.
22.03.2016

පුණ්‍යානුමෝදනයයි.

නමෝතස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස.///

පදුමං යථා කෝකනදං සුගන්ධං
පාතෝසියා ඵුල්ලමචිතගන්ධං
අංගිරසං පස්ස විරෝවමානං
තපන්ත මාදිව්ව මිවන්ත ලික්ඛෙ.

(අං.නි. පිඬගියානි සූත්‍රය)

ඉතාමත් රූප ශෝභාවෙන් යුත් තච්චිසා දෙව්ලෝ වැසිදෙවියන් බඳු ශරීරශෝභා ඇති ලිච්චි රජ දරුවන්ගේ රූප ශෝභාව ඉක්මවා අවිත්තනීය රූප ශෝභාවකින් හා යසසින් බබලන බුදුරජානන් වහන්සේට තුනි පුදමින් පිංගියානි බමුණුතුමා ඉහත ගාථාව කීවේය.

උදෑසන පිපිණු කෝකනද නම්වූ රත් නෙළුමක් සුවදින් තොර නොවන්නේ යම් සේද එසේම ශරීරාංගයන්ගෙන් රැස් විහිදෙන බැවින් “අංගිරස” නම්වූ අහසෙහිබබලන හිරුමෙන් බබලන්නාවූ බුදුරජානන් වහන්සේ දෙස බලමු. මෙසේ අනන්ත රූප කාය සම්පත්තියෙන් හා අවිත්තනීය ඥාණ සම්පත්තියෙන් දිවා රැ දෙක්හි එකසේ බබලන්නා වූ අනන්ත ගුණයෙන් යුක්තවූ බුදුරජානන් වහන්සේට අපගේ නමස්කාරය වේවා!

සාධු. සාධු. සාධු.

බුදුපියාණන් වහන්සේගේ අනුශාසනා පරිදිම තම ජීවිතය ගත කරන අප හැම දෙනාටම උතුම් කළ්‍යාණ මිත්‍රයෙක් වශයෙන් ක්‍රියා කරන අතිපූජනීය කම්මට්ඨානාවාය්‍ය සුල්ඛානාගොඩ සද්ධාශීල අප නා හිමියන්ගේ 86 වෙනි පුණ්‍යාත්මී ජන්ම දිනය වෙනුවෙන් මෙවරද ධම් දානය වශයෙන් මෙම දහම් පොත ඔබ අතට පත් කරන්නට ලැබීම ලොකු සතුටකි. පිනකි. මෙම ධම් දානමය කුශලය අප නා සමිඳුන්ට අනුමෝදන් කරමි. ඒ ආශීර්වාද බලයෙන් ඔබවහන්සේට 120 වසරක් නිරෝගි සුවයෙන් දිගා සිරි ලැබේවා. ඔබ වහන්සේ නිතර පවසන පරිදි වහ වහා සුවසේ නිව්‍යානාවබෝධයට මෙම කුසලයද හේතු වාසනා වේවායි දෙපා නැමද අසීමිත ගෞරවයෙන් ප්‍රාභූතා කරමි.

අප නා සමිඳුන්ගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ ශිෂ්‍ය රත්නය වන පූජනීය ගල්ගමුවේ සන්තින්ද්‍රිය හිමියන්ගේ 54 වෙනි පුණ්‍යාත්මී ජන්ම දිනය 2016 මාර්තු 22 දිනට යෙදී ඇත. එයට ආශීර්වාද පූජාවක් වශයෙන්ද මෙම ධම් පුස්තකය පූජා කරමි මෙම අති උතුම් ධම් දානමය කුශල ශක්තියේ ආනුභාව බලයෙන් හා රත්නත්‍රය සතු අසීමිත සුවිසි මහා ගුණානුභාව බලයෙන් ඔබවහන්සේට නිදුක්

නිරෝගී සුව දිගාසිරි ලැබේවා. මෙම ධර්ම දානමය කුසල ශක්තිය ඔබවහන්සේගේ පාරමි ගමනට එකතු වේවා. සියළු අපල උපද්‍රව අසනීප මාරක, බාධක අතීත අකුසල ධර්ම ආදිය ජීවිතය තුළින් දුරින්ම දුරුවේවා. පැතුම් පරිදි සුවසේ නිර්වානාවබෝධයට මෙම උදාර කුසල ශක්තියද හේතු වාසනා වේවා'යි මෙත් කරුණාවෙන් ගෞරව පෙරදුරුව ආශීංසනය කරමි.

අපවත් වී වදාල ශ්‍රී.ක.යෝ.ස සමුත්පාදක අතිපූජනීය කඩවැද්දුවේ ජනවංශ මහා ස්වාමීන් වහන්සේට මෙම ධර්ම දානමය කුසලයත් පාරමි ශක්තියක් වේවා. මතු ලොවිතුරා බුදු බවම ලැබේවා. දඹින මාත්‍රයෙන් පවා සකල ලෝ වාසීන්ටම සැනසීම ලබා දෙන අතිපූජනීය අග්ගමහා පණ්ඩිත නාට්‍යයෙන් අරියධර්ම මහා නා හිමියන්ටද මෙම ධර්ම දානමය කුසලය අනුමෝදන් කරමි. උන්වහන්සේගේ ලෙඩ දුක් කරදර දුරුවී නිරෝගී සුවපත් බව ලැබේවා. සියවස් කලක් දිගාසිරි ලබන්වා සමක්‍රීංසන් පාරමි දම් පුරා ලොවිතුරා බුදු බවම ලැබේවා.

ශ්‍රී කල්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ වැඩ වසන සියළුම බුද්ධ පුත්‍ර සංඝරත්නයටද රටපුරා, ලොව පුරා සාසන භාරධාරීව වැඩ වසන අතිපූජනීය මහා සංඝරත්නයටද මෙම කුසලය අනුමෝදන් කරමි. නිදුක් නිරෝගී සුවයෙන් පාරමි පුරා ගැනීමට ශාසනය ආරක්‍ෂා කර ගැනීමට ශක්තිය බලය චිරය දිසායුෂ ලැබේවා.

අප කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් කාලය, ශ්‍රමය යොදවා බුදුපියාණන් වහන්සේගේ දෙතිස්මහා පුරුෂ ලක්‍ෂණ විස්තර කර දුන් පූජනීය දිගන සුගතවංශ හිමිපාණන් වහන්සේටත් ධර්ම ඥාණ, භාවනා ඥාන තවදුරටත් උත්කෘෂ්ට ලෙස දියුණු කර ගැනීමට ශක්තිය ධෛර්ය ලැබේවා. මතු මත්තෙහිද තව තවත් උසස් අන්දමින් ධර්ම ග්‍රන්ථයන් සකස් කිරීමේ ශක්තිය, බලය, ආරෝග්‍ය සම්පත්තිය සැලසේවා. මේ කුසල බලයෙන්ම පැතුම් පරිදි නිවන් සුව ලැබේවා.

මාගේ දෙමව්පියන්ටද, ස්වාමිපුත්‍රයා ඇතුළු අප හැමගේ නමින් අභාවයට පත් සියළුම ඥාති මිත්‍රාදීන්ටද බුදු සසුන ආරක්‍ෂා කරන සමයක් දෘෂ්ටික දේව මණ්ඩලයටද මෙම කුසලය අනුමෝදන් කරමි. මගේ පුතුන් තිදෙනා, සොහොයුරා ඇතුළු එම පවුල්වලට සම්බන්ධ සැමටත් මගේ පිංකම්වලට නිතරම අතහිත දෙන මගේ කල්‍යාණ මිත්‍ර පිරිසටත් මේ දහම් පොත කියවා දහම් දැනුම දියුණු කරගන්නා සැමටත් සකල ලෝ වැසි සැමටත් මේ බුදු සසුනේ ඉතා උසස් ලෙසින් පාරමි දියුණු කර ගැනීමට කායික මානසික ශක්තිය බලය, චිරය, ධෛර්ය නිරතුරුවම ලැබේවා සුවසේ පාරමි පුරා අග්‍ර අමා නිවන් සුවය පිණිසම හේතුවේවා.

ඔබගේ අන්තිම හුස්ම රැල්ලටත් දෙතිස් මහා පුරුෂ

ලක්ෂණයෙන් හෙබි අසීමිත රූප ශෝභාවෙන් යුත් බුදු රුව මැවී
පෙනේවා'යි මෙන් සිතින් පතම් වර්ෂයක් පාසා මෙම දහම් පොත්
මුද්‍රණ කටයුතු ඉතා හොඳින් කරදෙන මුද්‍රණලයාධිපති එච්.එම්.එච්
බණ්ඩාර මහත්මාටද, තුෂාර පුතා ඇතුළු කායථි මණ්ඩලයේ සියළු
දෙනාටත් නිවන් සුවය අවබෝධ වේවා.

සියළු සතයෝ සුමිහිරි නිවන් සුවයෙන් සුවපත් වේවා.

මෙයට,
පින් කැමති,
පද්මා අමරසේකර මැණියන්ය.
21.02.2016,
පානදුර.

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
දෙතිස් මහාපුරිස් ලකුණු සහිත ගුණානිසංස

ද්වන්තිංසමානි හික්ඛවේ මහාපුරිසස්ස මහා
පුරිසලක්ඛණානි යෙහි සමන්තාගතස්ස මහා පුරිසස්ස ද්වෙව
ගතියො භවන්ති අනඤ්ඤානි.

නිදානය : භාග්‍යවත්, අර්හත් සමාක් සම්බුද්ධ දසබලධාරී
බුදුරජාණන් වහන්සේ සැවැත් නුවර දෙවරම් වෙනෙරෙහි
වැඩ වසන සමයෙක් හි අනද මාහිමියන් වහන්සේ
සැවැත්නුවර ඇතුල් ගමෙහි හැසිරෙනු ලබන්නේ මෙවැනි
කථා සල්ලාපයක් සැවත් නුවර වැසියන්ගෙන් අසන්නට
ලැබිණි. එනුවර වැසියන් තම තමන්ගේ ගේ දොර පොදු
ශාලාවන් හි සිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ රූපකාය
සම්පත්තිය සම්බන්ධව කථා බස් කළහ. භාග්‍යවත්
බුදුරජාණන් වහන්සේ, අසූවක් අනුවාසඤ්ජන
ලක්‍ෂණයන්ගෙන් ශ්‍රී ශරීරය වටා විහිදෙන ව්‍යාමප්‍රභා
ආලෝකයෙන් දෙතිස් මහා පුරුෂ ලක්‍ෂණයන්ගෙන් යුක්තව
භාග්‍යමත් ශ්‍රී ශරීරය පිපිණු මලින් බරිත, විකසිතව සුවද
විහිදෙන පද්ම විලක් මෙන් ද, නානාවිධ රත්නයන්ගෙන්
බැබළෙන රන්වන් තොරණක් මෙන්ද, ගගන තල බබුලුවන
තාරකා මල් වට්ටියක් මෙන්ද, දසත පැතිරෙන සවණක් බුදු
රැස් දහරින් ද අතිශයින් ශෝභමානව වැඩ සිටී. නමුත් මේ මේ
කළ කුසල කර්මයෙන් මේ ලක්‍ෂණය ලැබී යැයි දේශනා කර ද
නැත. පෙර භවයන්හි දී කැඳබත් මාත්‍ර පූජාවේ ආනිසංසයෙන්
චුවද මෙවැනි ලක්‍ෂණ පහළ විය හැක. නමුත් **කිං නු බෝ
සත්තා කම්මං අකාසි යොතස්ස ඉමානි ලක්ඛානි**
නිබ්බාත්තානි මේ කියන ලක්‍ෂණ පහලවන්නට කුමන නම්
කුසල කර්මයක් ශාස්තෘන් වහන්සේ කළේ දැ යි ඇසුන

ප්‍රශ්නය ආනන්ද මාහිමියන් වහන්සේ බුදුන් වහන්සේගෙන් විමසා සිටි අවස්ථාවේ දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙතිස් මහා පුරුෂ ලක්ෂණ සහිත සසර පුරුදු කළ ගුණ ධර්ම හා එහි ආනිසංස දක්වමින් මෙම ලක්ඛණ සූත්‍ර දේශනාව හික්කු සංඝයා අමතා සැවැත් නුවර ජේතවන විහාරයේ දී දේශනා කළ සේක.

දෙතිස් ලක්ෂණයේ ගති දෙකකි.

ද්වන්තිසංමානි භික්ඛවේ මහාපුරිසස්ස මහා පුරිස ලක්ඛනානි යෙහි සමන්තාගතස්ස මහා පුරිසස්ස භවන්ති අනඤ්ඤානි.

මහණෙනි, යම් ඒ ලක්ෂණයන්ගෙන් යුක්ත වූ මහා පුරුෂයන් වහන්සේට නොවෙනස්වන පැවතුම් (නිෂ්ඨා) දෙකක් වන්නේ ය. අන් තුන්වැන්නක් නැත්තේ ය. එවැනි මහා පුරුෂයන් වහන්සේ ගේ මහා පුරුෂ ලක්ෂණ දෙතිසක් වන්නේ, එහි ආනිසංස පැවතුම් ද දෙකක් වන්නේය.

i. සවෙ අගාරංඅප්ඤ්ඤාචසති රාජාහොති චක්කවත්ති ධම්මිකො ධම්මරාජා වාතුරන්තො විජ්ඣාචි ජනපදත්ථාචාරියප්පත්තො සත්තරත්තසමන්තාගතො.

මහා පුරුෂ ලක්ෂණයන්ගෙන් යුක්තව ගිහිගෙයි වසන්නේ නම්, දසකුසල දහම් හි පිහිටා දැනුමින් රජකම් ලැබූ සතර මහාද්වීපයට අධිපති වූ සතුරන් දිනූ සියලු ගම් දනවිහි සොරබිය තුරන් කර නිර්භයතාවය තහවුරු බවට පත්කළ සත්රුවනින් සමන්විත සක්විති රජ බවට පත් වේ.

ii. සවෙ බො පන අගාරස්මා අනගාරිය - පබ්බජ අරහං හොති සම්මාසම්බුද්ධො ලෝකෙ විචක්තව ඡදො

මහා පුරුෂ ලක්ෂණයන්ගෙන් යුක්තව ගිහි ගෙයින් නික්ම පැවිදි වන්නේ නම්, ලොවෙහි බැහැර කළ කෙළෙස්

සෙවල නැති අර්හත්, සම්මා සම්බුද්ධ රාජ්‍යයට පත්වන්නේ ය.

දෙතිස් මහා ලකුණු

01. “ඉධ භික්ඛවේ මහා පුරුසො සුප්පකතිට්ඨිතපාදො හොති”

මහණෙනි, මෙහි මහා පුරුෂයන් වහන්සේට මනාව පිහිටි ශ්‍රී පා ඇත්තේ වේ. රනින් කළ පා දුකාවක් මෙන් එකවරම සම සේ ශ්‍රී පා පොළොවෙහි ස්පර්ශ වීමත්, පොළවෙන් ගැනීමත්, මනාව සිදුවීම ය. තවද ගල්බොරළු, දූවිලි, රජස්, පස් කඳු ඉවත්ව සම පොළොවේ සමව ශ්‍රී පා පිහිටීම “සුප්පකතිට්ඨිත” පාද ලක්ෂණයයි.

කළ කුසලය

මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පෙර ජාති ජාතීන්හි මනුෂ්‍යයෙක් වශයෙන් ඉපිද දළ්භ සමාදාන, අවත්ථික සමාදාන ශීර්ෂයෙන් කුසල පුරණයෙහි යෙදුණාහ.

i. දළ්භ සමාදාන කුසලය

දස කුසල කර්ම පථයන්හි තදින් බැසගෙන සිතින් ග්‍රහණය කරගෙන එම කුසල සමාදානයෙහි පිහිටා කුසල් වැඩීමේ හේතුවෙන්ද,

ii. අවත්ථික සමාදාන කුසල

වෙනස් මගකට නොපෙරෙලෙන, නොසෙල්වෙන ප්‍රතිපත්තියෙහි පිහිටා කළ කුසල් හේතුවෙනි. එනම්,

- කාය සුවර්තයෙහි - කාය සුවර්ත කුසල කර්මයෙහි ද,
- වච්චි සුවර්තයෙහි - වාග් සුවර්ත කුසල කර්මයෙහි ද,

- මනෝ සුවර්තයෙහි - මානසික සුවර්ත කුසල කර්මයෙහි ද,
- දාන සංවිභාගෙ - තමාලත් කොටස බෙදා දී වැළඳීමේ කුසල කර්මයෙහි ද,
- සීල සමාදානෙ - පන්සිල් ආදී සිල් සමාදාන කුසල කර්මයෙහි ද,
- උපෝසථුපවාසෙ - පොහොය අටසිල් සමාදාන කුසල කර්මයෙහි ද,
- මත්තෝත්තරාය - මාතෘ උපස්ථාන කුසල කර්මයෙහි ද,
- පෙත්තෝත්තරාය - පීතෘ උපස්ථාන කුසල කර්මයෙහි ද,
- සාමඤ්ඤානාය - ශ්‍රමණ භික්ෂූන්ට උවටැන් කිරීමේ කුසල කර්මයෙහි ද,
- බ්‍රහ්මඤ්ඤානාය - ශ්‍රේෂ්ඨ මහණ බමුණන් වෙත උවටැන් කිරීමේ කුසල කර්මයෙහි ද,
- කුලේපේට්ඨාපවායිනාය - පවුලේ වැඩිහිටියනට ගරු බුහුමන් කිරීමේ කුසල කර්මයෙහි ද,
- අධිකුසලේසුධම්මේසු - අන්‍ය වූ ධර්ම විදර්ශනා සංඛ්‍යාත අධිකුසල ධර්මයන්හි පිහිටා කටයුතු කිරීමේ කුසල කර්මයෙහි ද,

ලෝකීය ආනිසංස

i. සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා උපවිතත්තා උප්පන්නත්තා විපුලත්තා කායස්ස හෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

ඒ මහ බෝසතාණෝ කළ කුසල කර්මයෙන්, නැවත නැවත කළ පුහුණුවෙන් උසස් ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පැමිණී බැවින්, අප්‍රමාණ බවට පැමිණී, බැවින්, මරණින් මතු සුගති ලෝක උත්පත්තිය ට පැමිණෙයි.

ii. සෝ අඤ්ඤා දෙවෙ දසහි ධානෙහි අධිගණ්හාති

මහ බෝසතාණෝ දස ගුණානිසංසයකින් අන්‍ය දෙවියන් අභිභවා, ඉක්මවා සිටී. එනම්, දිව්‍ය ආයුෂයෙන්, වර්ණයෙන්, සැපයෙන්, යසසින්, අධිපති බවින්, දිව්‍ය රූපයෙන්, දිව්‍ය හඬින්, දිව්‍ය ගන්ධයෙන්, දිව්‍ය රහසින්, දිව්‍ය ස්පර්ශයෙන් යන දස ගුණයෙනි.

iii. හෙතෙමේ ඉන් පසුව යම් දිනක මිනිසන් බවට පැමිණියේ මේ මහා පුරුෂ ලක්‍ෂණය ලබයි. එනම් සුප්පතිවධීත පාදතා ලක්‍ෂණයයි.

iv. සවෙ අගාරං අප්ඤ්ඤාචසති රාජා හොති චක්කවත්ති

ඉදින් හෙතෙමේ ගිහිගෙයි වසන්නේ නම් දැහැමින් සිව්මහ දිවයින් පාලනය කරන චක්‍රවර්ති රජ බවට පැමිණෙන්නේ ය.

v. එසේ සක්විති බවට පැමිණියේ නම්, සත්රුවනින් සමන්විත වන්නේ ය. එනම්,

චක්ක රතනං : සිව්මහ දිවයින්හි පිරිවර සහිතව සිරි නැරඹිය හැකි අහසින් ගමන් කරවීමට සමර්ථ චක්‍රරත්නයයි.

හත්ථි රතනං : අහසින් ගමන් කළහැකි පුණ්‍යවන්ත හස්ථි රත්නය

අස්ස රතනං : සියලු අන්ධකාරයන්ගෙන් පිරි සමයෙක යොදුනක් මානේ ආලෝක කළ හැකි මාණික්‍ය රත්නය (බොර ජලය පිරිසිදු කළහැකි උදකප්‍රසාද මාණික්‍ය රත්නය)

මණි රතනං : සියලු අන්ධකාරයන්ගෙන් පිරි සමයෙක යොදුනක් මානේ ආලෝක කළහැකි මාණික්‍ය රත්නය (බොර ජලය පිරිසිදු කළහැකි උදකප්‍රසාද මාණික්‍ය රත්නය)

ඉත්ථි රතනං : සියලු ස්ත්‍රී දෝෂයන්ගෙන් වෙන් වූ ප්‍රියමනාප වාරී ස්ත්‍රී රත්නය.

ගෘහපති රතනං : යොදුනක් මානේ පොළෝ කුහරය තුළ ඇති නිධන්ගත වස්තු පෙන්වීමට සමත් ගෘහපති රත්නය

පරිණායක රතනං : අගමෙහෙසියගේ කුසෙහි ඉපිද සියලු රාජ්‍යයන්ට අනුශාසනා කිරීමට සමර්ථ ජ්‍යෙෂ්ඨ පුත්‍ර භාවය නමැති පරිණායක (පුත්‍ර) රත්නය

vi. ඉතා ශූර වීර ඇඟ රුව ඇති සතුරු සේනාබල මැඩිය හැකි දහසකට අධික පුතුන් ලැබීම.

vii. සක්වල ගල කෙළවර කොට පිහිටි මුහුද තෙක් පැතිරුණ මේ මහපොළව සතුරන් නැමති හුල් නැති, උවදුරු නැති, සොරසතුරු අමිහිරි කටු නැති, සියලු

දෙයින් සමෘද්ධ වූ, සැප සම්පන්න පිරුණු, බිය උවදුරු සොරසතුරු කැළැල් නැති කොට දඬු අවි බහා තබා දැහැමින් රටගෙන නායකයෙක්ව වාසය කෙරේ.

viii. රාජා සමනො කිං ලහති?

සක්විති බවට පැමිණියේ කුමක් ලබයි ද ? එනම් මනුෂ්‍ය වූ සතුරු පසම්තුරු කිසි කෙනෙකුත් විසින් තමන් වෙත පැමිණියේ නමුත් තමන්ව පැරදවීමක්, මැඩවීමක් නොකළ හැකිය.

ලෝකුත්තර අනුසස්

i. සචෙ බො පන අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති, අරහ භොති සම්මා සම්බුද්ධෝ ලොකෙ විවත්තච්ඡදො.

ඉදින් මහා පුරුෂයන් වහන්සේ ගිහි ගෙයින් නික්ම පැවිදි බිමට පැමිණියේ නම් මේ ලෝකයෙහි සියලු බැඳීමිවලින් නිදහස්ව අර්හත්, සම්මාසම්බුද්ධ බවට පැමිණින්නේ ය.

ii. බුද්ධො සමානො කිං ලහති ? සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පැමිණියේ කුමක් ලබයිද ?

අක්ඛම්භියො භොති : කිසිදු තැනකදී කිසි කෙනෙකුත් ට සෙලවීමට නොහැකි උතුමෙක් වේ. එනම්, ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් නැගෙන රාග, ද්වේශ, මෝහ ආදී ක්ලේශයන්ගෙන් ද, බාහිර වශයෙන් පැමිණෙන සතුරන්, පස මිතුරන් වන දේවත්ත කෝකාලික ආදී ශ්‍රමණයන්ගෙන් ද, සෝණ දණ්ඩ, කුඨ දණ්ඩ ආදී බ්‍රාහ්මණයන්ගෙන් ද, ශක්‍රයා ආදී දේව සමූහයාගෙන් ද, සත් වසක් බුදුන් ලුහුබැඳ ගිය මාරයාගෙන් ද, බක බ්‍රහ්ම ආදී බ්‍රහ්මයන්ගෙන් ද, මේ ලෝකයේ ජීවත්වන කිසිවකු විසින් ද නොසෙල්විය හැකි විත්ත ශක්තිය, විත්ත

ධෛර්යය සහිත සර්වඥතා ඥාණ ප්‍රතිලාභය ලැබීම ආනිශංසයි.

**සචේව පබ්බජ්ජමුපේති තාදිසෝ
නෙක්ඛම්ම ඡන්දහිරතෝ විවක්ඛණෝ
අග්ගෝ න සො ගච්ඡති ජාතු ඛම්භතං
නරුක්කමෝ ඒසහි තස්ස ධම්මතා'නි.**

එබඳු නුවණැති මහා පුරුෂයන් වහන්සේ මහණදම් පිරීමට ඇලුණේ ඉදින් පැවිදි වන්නේ නම් තිලොවට අග්‍ර වූයේ, හැම සතුන්ට උතුම් වූයේ, කිසි කලෙකත් අන්‍යයන්ගෙන් සැලෙන වලන බවට නොපැමිණීම මේ සුප්පතිවිධිතපදකා යන මහා පුරුෂ ලක්ෂණයන්ගේ ධර්මතාවයයි.

පාදතලේසු වක්ත ලක්ඛණං

ශ්‍රීපා තලයන්හි වක්‍ර ලක්ෂණ පිහිටි බව.

ඉධ භික්ඛවේ මහාපුරිසස හෙට්ඨාපාදතලේසු වක්කානි ජාතානි භොන්ති.

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ ගේ යටිපතුල්හි 108 ක් මඟුල් ලකුණු සහිත සැම අයුරකින් පිරිපුන් මනාව බෙදුම් සහිත වක්‍ර ලක්ෂණයෝ පිහිටා ඇති සේක.

කළ කුසලය :

i. බහුජනස්ස සුඛාවහෝ අහෝසි

පෙර ජාති ජාතීන්හි බොහෝ ජන සමූහයාට සුවපහසුව ගෙනදීමේ කුසලයෙනි.

ii. උබ්බෙගඋත්තාසභාපනුදනො - ගුත්තිසුරක්ඛාවරණසු උස්සුකො

සියලු සත්වයන්ට සොර සතුරන්ගෙන් හා යක්ෂාදීන්ගෙන් වන බිය, තැති ගැනීම දුරුකරමින් දැහැමි රැකවරණය සලසාදීමේ කුසලයෙනි.

iii. සංවිධාන සපරිවාරය දානංඥාය

මනාව සංවිධාන ඇතිව සපිරිවර සහිතව දන්දීමේ කුසලයෙනි.

එහි අනුසස් :

i. මහා පිරිවාරෝ හෝති

මහත් පිරිවර සම්පත් ඇත්තේ වේ. එනම්, හික්ෂු, හික්ෂුණි, උපාසක උපාසිකා, දෙවි මිනිස්, නාග, අසුර ආදී මහා පිරිස් සම්පත්තිය ලැබීම.

**සචෙ ව පබ්බජ්ජමුපෙති තාදිසො
නෙක්ඛම්මජන්දාහිරතො විචක්ඛණො
දේවා මනුස්සා සුරසක්කරක්ඛසා
ගන්ධබ්බනාගා විහගා චතුපදා
අනුත්තරං දේවමනුස්සපූජිතං
මහායසං සම්පරිවාරයන්ති නං.**

මහා පුරුෂයන් වහන්සේ නෙක්ඛම්ම ඡන්දයෙහි ඇලී පැවිදි බවට පැමිණියේ දෙවි මිනිසුන් අසුර, යක්ෂාදී පක්ෂී සිවුපා ආදී සියලු සත්වයන් අනුත්තර වූ දෙවි මිනිසුන් විසින් පුදනලද මහත් යස පිරිවර ලැබුණේ වෙයි.

3. ආයතපණ්හි - දික් වූ ශ්‍රී විලිඹු ඇත්තේ වෙයි.
4. දීසංගුලි - දික් වූ ඇඟිලි ඇත්තේ වෙයි.
5. බ්‍රහ්මජුගත්තොහොති - බ්‍රහ්මයා මෙන් සෘජු වූ ශරීර ඇත්තේ වෙයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ ශ්‍රී පාදයන් තුල ඇතුලතට

පිටතට නැමුණු බවක් නැති, මුල් කොනින් හෝ අග කොනින් නැවුණු බවක් නැති, අග්‍ර පාදයක් ඇති තථාගතයන් වහන්සේ කිසි කෙනෙකුට නොමැරිය හැකි දෙව් මිනිසුන් සහිත ලෝකයා අතර අග්‍රතම දික් විළිඹුන් පිහිටීම **ආයතපණ්හි** මහා පුරුෂ ලක්‍ෂණයයි.

මහා පුරුෂයන් වහන්සේගේ අතැඟිලි හා පාඟිලි කෙටි ඇඟිලි බවට, කෙටි අත් බවට, හැකිළුණු ඇඟිලි බවට, හැකිළුණු අත් බවට පත් නොවී සර්ව සම්පූර්ණව එක හා සමව පිහිටීම **දීඝංගුලි** ලක්‍ෂණයයි.

මහා පුරුෂයන් වහන්සේ මහමග වඩින්නේ කුඳු බවට, හැකිළුණු බවට පත්නොවී බ්‍රහ්ම ශරීරයක් සේ සෘජුව කෙලින්ම පිහිටියේ **බ්‍රහ්මුපුගත්ත මහා පුරුෂ** ලක්‍ෂණයයි.

කළ කුසලය

**මරණවධ භයත්තනො විදිත්වා
පටිවිරතො පරංමාරණායභොසි
තෙන සුවරිතෙන සග්ගමගමා
සුකතඵලවිපාකමනුභොසි**

- i. තමහන්හට මරණ වධයෙන් උපන් බිය දැන අන්‍ය සත්වයන් නැසීමෙන් වැළකීමේ කුසල හේතුවෙනි.
- ii. කුසල කර්මයන්හි ඵල විපාක විශ්වාස කිරීම හේතුවෙනි.

එහි අනුසස් :

**භවති යදි ගිහි විරං යපෙති
විරතරං පබ්බජති යදි තතො හි
යාපයතිව වසිද්ධි භාවනාය
ඉති දීඝායුකතාය තං නිමිත්තං**

- i. බොහෝ කල් ජීවත්වීමට ලැබීම ඉදින් පැවිදි බවට පත්වූයේ නම් සෘද්ධි භාවනාවෙන් යුක්තව ඒවා වශී බවට පත්කොට වඩා හොඳින් බොහෝ කාලයක් ජීවත්වීම.

6. සන්තුෂ්ඨසදනාලක්ඛණ :

සත් උස්සද මහා පුරුෂ ලක්ෂණයයි.

“ඉධ භික්ඛවේ මහා පුරිසෝ සත්තුස්සදෝහෝති”

මහණෙනි, මෙහි මහා පුරුෂයන් වහන්සේ සත් උස්සද ලක්ෂණයෙන් යුක්ත වන සේක. එනම් සත් තැනක් මනාව උස්ව පිරිපුන්ව පිහිටියේ ය. එනම්,

උහෝසුභත්ථේසු උස්සදාහොන්ති -

දෙඅත්ලෙහි පිරිපුන් මස් ඇති සේක.

උහෝසුපාදේසු උස්සදාහොන්ති -

දෙපතුල්හි පිරිපුන් මස් ඇති සේක.

උහෝසුඅංසකුද්දේසු උස්සදාහොන්ති -

දෙඋරහිස් හි පිරිපුන් මස් ඇති සේක.

බන්ධේ උස්සදානහොන්ති -

කරෙහි පිරිපුන් මස් ඇති සේක

මෙසේ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ ගේ ශ්‍රී ශරීරයෙහි සත් ස්ථානයක්, පිරිපුන්ව මාංශ ධාතුව උසස්ව පිහිටා ඇති සේක.

කළ කුසලය

බජ්ජහෝජජං අථ ලෙයායාසියං

උත්තමග්ගරසදායකො අහු

තෙන සො සුවරිතේන කම්මුනා

නන්දෙන විරමහිජ්ජමෝදති

මහා පුරුෂයන් වහන්සේ කෑ යුතු, අනුභව කළයුතු, ලෙවිය යුතු, පානය කළයුතු යන ආහාර වර්ග වලින් අග්‍රරස

දායකයෙක් විය. ඒ මේ කුසල කර්මය බොහෝ කල් දී සතුටු වන්නන් අතරෙහි විශේෂයෙන් ප්‍රමුද්ධ වීමේ කුසලයෙනි.

එහි අනුසස් :

**පබ්බජ්ජමපි ච තදාධිගච්ඡති
බජ්ජභෝජ්ජරස ලාභිරුක්තමං
අහු සබ්බගිහි බන්ධනච්ඡේදනති**

ගිහි ගෙයින් නික්ම පැවිදි වූයේ මෘදු වූ අතුල් පතුල් සහිත උතුම් වූ බාද්‍ය, භෝජ්‍ය ආදී රස සිව්පසය ලබමින් සියලු ගිහි බැඳුම් සිඳිනා කෙනෙකු වන්නේ ය.

7. මෘදුතචනහත්ථපාද - ජාලහත්ථපාද ලක්ඛණානි

මෙළොව උපන් ළදරුවකුගේ සියලු අත්පා ඉතා සියුමැලි වූයේ, ඉතා පැහැපත් වූයේ ඉතා මනෝඥ වූයේ, දැකුම්කළු වූයේ, මොළොක් වූ අතුල් පතුල් ද ජාල ලක්ෂණයද ලබන්නේ ය. එමෙන් මහා පුරුෂෝත්තමයන් වහන්සේ ගේ ද මෘදු මොළොක් අත් පා ඇති සේක.

8. ඉධ භික්ඛවේ මහා පුරිසෝ මුදුතචනහත්ථපාදෝ භෝති

මහණෙනි, මහා පුරුෂයන් වහන්සේ මෘදු මොළොක් අත්පා ඇති සේක. එනම්, ගිතෙල් මත පොඟා ගත් කපු පුළුන් පටලය සියවරක් හෝ ඊටත් වැඩිවාරයක් ගසගසා ගත්විට ඉතා මෘදු බවට පවත්වන්නේ යම්සේද, උපන් මොහොතේ මෘදු මොළොක් පා මෙන් වැඩිහිටි වූ කළත්, මහා පුරුෂයන් වහන්සේගේ අත් පා ඉතා මෘදු මොළොක් වන්නේය.

ඉධ භික්ඛවේ මහා පුරිසෝ ජාලහත්ථපාදෝ භෝති

මහණෙනි, මහා පුරුෂයන් වහන්සේ අත්පා ඇඟිලි

මනාව වෙන්ව පිහිටා ඇත්තේ ය. එනම් ඇඟිලි අතර සමෙන් බැඳුණු බවත් නැත්තේ ය. එනම් ඇඟිලි එකට බැඳීමෙන් සර්ප පෙණයක් බවට පත්වීමේ පුරුෂ දෝෂයෙන් පැවිදි බවද නැසුනේ වෙයි. මහා පුරුෂයන් වහන්සේගේ අතැඟිලි හතරක් (මාපටැඟිල්ල හැර) පාඟිලි පහක් වෙන වෙනම එකම ප්‍රමාණයෙන් පිහිටා ඇති සේක.

කළ කුසලය

**දානම්පි අත්ථවරියතම්පි ව
පියවදකංව සමානජන්දකංව
කරිය වරිය සුසංගහං බහුතං
අනවමතෙන ගුණෙන යාති සග්ගං**

i. මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පෙර ජාති ජාතීන්හි අහසෙහි ද, යහපත් අර්ථවර්යාවෙහි ද, ප්‍රියවාදී වචනයෙහි ද උස් පහත් හේදයකින් තොරව සැම කෙරෙහි සමානාත්මතාවයෙන් ද යන සතර සංග්‍රහ වස්තූන්ගෙන් බොහෝ දෙනාට මැනවින් සංග්‍රහකොට ප්‍රශස්ත ගුණ ලැබූ හෙයින් ස්වර්ගයට ද වැඩි සේක.

එහි අනුසස් :

**යදි ව ජහති සබ්බකාමභෝගං
කථයති ධම්මකථං ජනො ජනස්ස,
වචන පටිකරස්සාහි ජපසන්නා
සුත්වාන ධම්මානුධම්මමාවරන්ති ති.**

ඉදින් සියලු පස්කම් සුව හරිමින්, සියලු පටි දිනමින් සම්බුද්ධත්වයට පැමිණි මහා පුරුෂයන් වහන්සේ සියලු

ජනයාට දහම් දේශනා කරන සේක. උන්වහන්සේගේ දේශනාව අසා ශ්‍රාවකයන් ඉතා පහන් වූවාහු සුවච කීකරු ප්‍රියබස් කියමින් හිතසුව සොයමින් ගුණ වචනය පිළිපදිමින් ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්තිය පුරත්.

09./10. උස්සංඛපාද - උද්ධංගලෝමකා ලක්ඛණානි

මත්තෙහි පිහිටි ගොප් ඇට ඇති ශ්‍රී පා ඇති සේක. උඩුකුරුව ගිය ලොම් ඇති සේක.

**උඛ්භමුප්පතිකලෝමවාසසො
පාදගණ්ඨීරහු සාධු සණ්ඨිතා
මංසලොහිතා විතා තවොත්ථතා
උපරිවරණා ච ශෝභනා අහු**

මහා පුරුෂයන් වහන්සේට උඩට නැමුණු ලොම් ඇති සේක. පා ගැට හෙවත් ගොප් ඇට මනා පිහිටියේ වේ. උන්වහන්සේ ගේ කෙණ්ඩා ද මසින් ලෙසින් පිරුනේ සිවියෙන් මනාව වැසුනේ ඉතා ශෝභමාන වෙත්.

මහා පුරුෂයන් වහන්සේගේ උස්සංඛපාද ලක්ෂණය නිසා නාභියේ පටන් උඩුකය නැවක පිහිටි රන්වන් පිළිමයක් මෙන් නිශ්චලව පවතී. යටිකය පමණක් සෙලවේ. සුවසේ පාද පරිවර්තනයක් සිදුවේ. ඉදිරියෙන්ද, පසුපසින්ද දෙපසින් ද සිට බලන්නවුන් හට ශ්‍රීපා තල මනාව ප්‍රකට වෙත්. එය උස්සංඛපාදකා මහා පුරුෂ ලක්ෂණයයි.

කළ කුසලය

**අත්ථධම්ම සංහිතං පුරෙ ගිරං
ඵරයං බහුජනං නිදංසයි,
පාණිනං හිතසුඛාවහො අහු
ධම්මයාගමයජ් අමච්ජරී**

මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පෙර ජාති ජාතීන්හි මෙලොව පරලොව සුභ සිද්ධිය පිණිස අර්ථ සිද්ධිකර කථාවෙහි ද, දස කුසල ධර්ම නිශ්ශ්‍රිත කථාවෙහි ද, බොහෝ ජනයාට දෙලොව වැඩ පිණිස කුසල සමාදානයෙහි ද, සියලු සත්වයන්ට හිතසුව ප්‍රතිපදාවෙහි ද, නොමසුරු පරිත්‍යාගයෙහි ද යෙදෙමින් කළ කුසල කර්ම හේතුවෙනි.

එහි අනුසස් :

**පබ්බජමිපි ව අනොමනික්කමො
අග්ගතං වජනි සබ්බපාණීනං
තෙන උත්තරිතරො න විජ්ජති
සබ්බලොකමහිශුයා විහරති'ති**

ස්ථාවර ශ්‍රේෂ්ඨ ප්‍රතිපත්ති ඇති මහා පුරුෂයන් වහන්සේ සම්බුද්ධත්වයට පත්වීමෙන් සියලු සත්වයන්ට අග්‍ර ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පත්වූ සේක. ඒ හේතුවෙන් තමන් වහන්සේ හැර උත්තරීතර කෙනෙක් තිලොවෙහි විද්‍යාමාන නොවෙති. එබැවින් සියලු ලෝකයම සීලාදී ගුණයෙන් අහිබවා වාසය කරන සේක.

11. ඒණිජංස සලක්ඛණං

මනාව පිහිටි කෙණ්ඩා ඇති සේක. (මිලු මුවන්ගේ මෙන්)

**තං කම්මං කත්වා කුසලං සුබුද්ධං
ජාංසා මනුඤ්ඤා ලහතෙ සුසණ්ඨිතා
වට්ඨා සුජාතා අනුපුබ්බමුග්ගතා**

සැප ගෙන දෙන කුසල් වැඩීම හේතුවෙන් මනාව පිහිටි, මනාව වට වූ, මනා සේ හටගත්, මනා සේ පිළිවෙලින් නැංගා

වු, සියුම් සිවියෙන් වැසුණු මන වඩන කෙණ්ඩා ඇති සේක.

කළ කුසලය

**සිප්සේසු විජ්ජාවරණේසු කම්මසු
කථං විජානෙය්‍ය ලහුන්ති ඉච්ඡති
යදුපසානාය න හොති කස්සචි
වාචෙති ඛිජ්ජං න විරං කිලිස්සති**

මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පෙර ජාති ජාතීන්හි ශිල්ප ශාස්ත්‍ර, විද්‍යාකරණ ධර්ම, කම්මස්සකතා ඥාණය ද, වහා මනාව දැන ගන්න කැමැති වේ. වහා මනාව පිළිපදින්නේ වේ. යම්කිසි ශිල්පයක් කෙනෙකුගේ විනාශ නොවේ ද, කිලිටි නොවේ ද, එපරිද්දෙන්ම මනාව ඉගෙන ගන්නේ වේ. උගත් දේ මනාව නොබෝ කලකින් වෙහෙසෙන්නේ නැතිව අන් අයට වහා උගන්වයි. එසේ වනුයේ කළ කුසල කර්මයෙනි.

එහි අනුසස් :

**සචෙ ව පබ්බජ්ජමුපෙති තාදිසො
නෙක්ඛම්මජන්දුහිරතො විචක්ඛණො,
අනුච්ඡවිකස්ස යදානුලොමිකං
තං වින්දති ඛිජ්ජමනොමවික්කමො'ති**

මහා පුරුෂයන් වහන්සේ නෙක්ඛම්මයෙහි ඇලුණු සිත් ඇතිව නුවණ ඇතිව, ශ්‍රේෂ්ඨ විහරණ ඇතිව, පැවිදි වන්නේ නම් සියලු දෙයින් නොඅඩුව සුදුසු සැප සියල්ලම වහා ලබයි. එනම්,

- i. සමණාරහානි** - ශ්‍රමණ බවට සුදුසු විවර, පිණ්ඩපාත ආදී සියලු දේ වහා ලබයි.

- ii. සමණංගානි - ශ්‍රමණ කොට්ඨාශයට අයිති සිව්වනක් පිරිස නොඅඩුව ලබයි.
- iii. සමණුපහෝගානි - ශ්‍රමණ බවට අවශ්‍ය සෙසු සියළු පරිස්කාර වහා ලබයි.
- iv. සමණානුවෂවිකානි - ශ්‍රමණයන්ට අනුලෝම සියළු දේ වහා ලබයි.

12. සුබමච්ඡවිලඡක්ඛණං : සියුමැලි සිව් ඇති සේක.

“ඉධ භික්ඛවේ මහා පුරිසො සුබමච්ඡවිහෝති සුබුමත්ථාඡවියා රජෝ ජල්ල කායේ න උපලිප්පති.”

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ මටසිලිටු සිව් ඇති සේක. නෙළුම් පතක, අල පතක දියත්තක් නොදැනෙනා සේ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ ගේ සිවිය සියුමැලි මටසිලිටු බැවින් දූවිලි, රජස්, කිලිටි මල, කයෙහි නොතැවරෙන්නේ ය.

කළ කුසලය

පුරෙ පුරත්ථා පුරිමාසු ජාතිසු
අඤ්ඤාතුකාමො පරිපුච්ඡකා අහු,
සුස්සුසිකා පබ්බජ්ඣං උපාසිකා
අත්ථන්තරො අත්ථකථං නිසාමයි

පඤ්ඤාපටිලාභකතෙන කම්මුනා
මනුස්සහුතො සුබමච්ඡවී අහු,
බ්‍යාකංසු උප්පාදනිමිත්තකොවිදා
සුබුමානි අත්ථානි අවෙච්ච දක්ඛිති.

මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පෙර ජාති ජාතිහි දී “කිං කුසලං, කිං අකුසලං” කුසලය කුමක්ද අකුසලය කුමක්ද, වරද නිවරද කුමක්ද, සේවනය කළ යුත්ත, නොකළ යුත්ත කුමක්ද, බොහෝ කාලයක් හිතසුව පිණිස කුමක් කළ යුත්තේද, කුමක් කිරීමෙන් දුක පිණිස වන්නේ ද ආදී වශයෙන් දැනගනු පිණිස වැඩිහිටි ඇසුරෙන් ප්‍රශ්න විචාරීමේ කුසල හේතුවෙන් ද, මනාව දැමුණු හික්මුණු බහුශ්‍රැත ඇති පැවිදි කළණ මිතුරන් ඇසුරු කිරීමේ කුසල හේතුවෙන් ද අරුත් මනාව දැනගැනීමේ සිතැතිව අට්ඨ කථා ඇසීමේ කුසල හේතුවෙන් ද, මිනිසත් බවට පත්වුයේ ප්‍රඥාව ලබනු පිණිස කර්මයෙන් සියුම් සිව් ඇති සේක. උත්පාද ලක්ෂණ ශාස්ත්‍ර හෙවත් යමකුගේ ඉපදීමේ හේතු ශාස්ත්‍ර, එම හේතූන්ගේ ලක්ෂණ දැනගැනීමේ ශාස්ත්‍ර යන උභය ඥාණයන්හි පණ්ඩිතව හෙතෙමේ සියුම් අරුත් අවබෝධ කොට සැමට පැවසූ කුසල හේතුවෙනි.

එහි අනුභව :

“බුද්ධෝ සමානෝ කිංලහති ?”

“සම්බුද්ධත්වයට පත්වුයේ කිනම් ආනිශංස ලබයි ද ?”

i. මහා පඤ්ඤාභෝති -

මහත් වූ ප්‍රඥා ඇත්තේ වේ. මහත් වූ සීලස්ඛන්ධ, මහත් වූ සමාධි ස්කන්ධ, මහත් වූ ප්‍රඥා ස්කන්ධ, මහත් වූ විමුක්ති, විමුක්ති ඤාණස්කන්ධ තමා වෙත ගැනීමේ අවබෝධ කර ගැනීමේ මහා ප්‍රඥා ලැබූ සේක. තවද “ධානා ධාන” (යමක් වීමට කාරණය, අකාරණය) කෝසල්ල ලක්ෂණ, විහාර සමාපත්ති ඥාණ, චතුරාර්ය සත්‍ය ඥාණ, සතිපට්ඨාන, සම්ප්පධාන, ඉද්ධිපාද ඥාණ, ඉන්ද්‍රියබල බොජ්ඣංග ඥාණ, මාර්ගාංග ඥාණ, සාමඤ්ඤ ඵල, අභිඤ්ඤා ඥාණ, නිර්වාණ යන සියලු මහත් වූ ධර්මයන් අවබෝධ කරගැනීමේ මහා

ප්‍රඥාවෙන් යුක්ත වූ සේක.

ii. පුපුපඤ්ඤාභෝති

පැතිරුණු පුළුල් වුණු ප්‍රඥා ඇති සේක. එනම් ස්කන්ධ ආයතන, ධාතු, පටිච්චසමුප්පාද, විමෝක්ෂ ලක්ෂණ, පටිසම්භිදා ඥාණ ආදී සියළු ධර්මයන්හි පෘථග්ජන ඥාණය අභිබවා පැතිරී ගිය පුළුල් ගුණ ඇති සේක.

iii. භාසපඤ්ඤාභෝති

සතුව බහුලව මග ඵල පසක් කරන ප්‍රඥා ඇති සේක. එනම්, ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංවර සීල, ඉන්ද්‍රිය සංවර සීල, සමාධි ප්‍රඥා ආදී ධර්මත්, සතර සතිපට්ඨාන ආදී සත්තිස්සෝධි පාක්ෂික ධර්මත් මගඵල නිවන් සහිත සියලු ධර්මයනුත්, සතුව බහුලව ප්‍රමෝද්‍ය බහුලව සියලු පරමාර්ථ ධර්මයන් අවබෝධ කරගැනීමේ හා ප්‍රඥාවෙන් යුක්ත වන සේක.

iv. ජවනපඤ්ඤාභෝති

ස්කන්ධ ආදී සියලු පරමාර්ථ ධර්මයන් කෙරෙහි වහා දූවයන ප්‍රඥා ඇති සේක. එනම් පංචස්කන්ධයන් එකොළොස් ආකාරයකින් අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම වශයෙන් වහා දිවෙන ප්‍රඥා ඇති සේක. තවද ආයතන, ධාතු, පටිච්චසමුප්පාද ආදී සියලුම අංගයන් අනිත්‍ය වශයෙන් ද, පටිච්ච සමුප්පන්න වශයෙන් ද, ක්‍ෂය වශයෙන් ද, වැය වශයෙන් ද, විරාග නිරෝධ වශයෙන් ද, මනාව තුලනය කොට ජීරණය කොට බෙද බෙදා දක්වා ඒවා අවබෝධ කරගැනීම කෙරෙහි මග දූවයන ජවන, ප්‍රඥා ඇති සේක.

v. තික්ඛපඤ්ඤාභෝති

කෙලෙසුන් සිඳින තියුණු ප්‍රඥා ඇති සේක. එනම්, කාම විතර්ක, ව්‍යාපද විතර්ක, විහිංසා විතර්ක සහිතව උපදින

ලාමක සියළු අකුසල ධර්මයන් ද, තවද රාග, ද්වේශ මෝහ, ක්‍රෝධ, බද්ධ වෙර, ගුණමකුකම, දෙබ්බි ගති, ඊර්ෂ්‍යා, මසුරු ආදී සියළු උපක්ලේශයන් ද, සියලු දුෂ්චරිතයන් ද, හවගාමී සියළු පින්පව් ද, නොඉවසා වහවහා දුරු කරමින් නැවත නූපදින බවට පමුණුවන තීක්ෂණ ප්‍රඥා ඇති සේක. එකම ආසනයක දී සතර මගඵල පටිසම්පදා, අභිඥා සියල්ල අවබෝධ කොට ගත් බැවින් **නික්ඛපඤ්ඤා** ඇති සේක.

vi. නිබ්බේධිකපඤ්ඤාභෝති

සියලු සංස්කාරයන් කෙරෙහි විනිවිද යන ප්‍රඥා ඇති සේක. එනම් සියලු සංස්කාරයන් කෙරෙහි නොඇලී ඉන් අතමිදීම පිණිසත් සියලු ක්ලේශයන් ගෙන් අතමිදී එහි නොඇලීම පිණිසත්, සියල්ල විනිවිද නුවණින් අවබෝධ කරගැනීමේ නිබ්බේධිකපඤ්ඤාවෙන් යුක්ත වන සේක.

නෙක්ඛම්මජන්දාහිරතො විවක්ඛණො,
පඤ්ඤා විසිට්ඨං ලහතෙ අනුත්තරං
පප්පොති බොධි වරහුරිමෙධසො'ති

මහා පුරුෂයන් වහන්සේ නෙක්ඛම්ම ජන්දයෙහි ඇලී විචාර ප්‍රඥා සහිතව පැවිදි බවට පැමිණ විශිෂ්ඨ ඥාණ ලබයි. එනම් උතුම් වූ මහා නුවණ ඇති අනුත්තර සම්මා සම්බුද්ධත්වය ට පැමිණෙයි.

13. ස්වණ්ණවණ්ණනාලක්ඛණ

රන්වන් වර්ණ ඇති සේක.

**“ඉධ භික්ඛවේ මහා පුරිසෝ ස්වණ්ණවණ්ණෝ භෝති.
කංවන සණ්ණිභත්තවෝ”**

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ රන්වන් සිව් ඇති සේක. එනම් රන්වන් පාට සිවියෙන් සමන්තාගත වන සේක.

කළ කුසලය

**අක්කො ධඤ්ච අධිවය්හි අදාසි
දානඤ්ච වත්ථානි සුබ්බමානි සුව්ඡවිනි
පුරිමතරහවෙ ධීකො'හිවිස්සජ්
මහිමිව සුරො අහිවස්සං.**

- i. ඒ මහා පුරුෂයාණෝ පෙර ජාති ජාතීන්හි නොකිපී කටයුතු කළේය. එනම් ක්‍රෝධ වශයෙන් නොගැටුණේය. ක්‍රෝධයෙන් සිත පිළිකුල් බවට පත්කර ගත්තේ නැත. කෝපයෙන්, ද්වේශයෙන් අසතුටට පත් නොවීමේ කුසලයෙනි. එනම් සැම තැන්හි සැම මොහොතේ මෙන් කරුණා ගුණයෙන් කටයුතු කිරීම හේතුවෙනි.
- ii. මටසිලුටු මනා පැහැති කපු පුළුන් ආදී වටිනා දෙයින් සැකසූ රෙදි පිළි, උතුරු සළු, ඇඳ ඇතිරිලි වටිනා පලස් දන්දීමේ කුසලයෙනි.
- iii. මහපොළව තෙමන මහා මේසයක් මෙන් මහ දන්දීමේ කුසලයෙනි.

ලාභි අවිජාදනවත්ථ මොක්ඛපාපුරණානං
භවති යදි අනාගාරියතං උපෙති
සුහිත පුරිමකතඵලං අනුභවති
න භවති කතස්ස පනාසො'ති.

එහි අනුහස් :

ඒ මහා පුරුෂයාණෝ පැවිදි බවට පත්වූයේ හඳුනා, පොරෝනා, සියළු වස්ත්‍ර ලබන සේක. කළ කුසලයන්ගේ විපාක නොනැසී යෑමක් ද නොවී ඒ භවය පුරාවටම විපාක ගෙන දෙයි. එනම් බුද්ධ ශාසනාන්තය දක්වාම බුද්ධ ප්‍රමුඛ මහා සංඝයාට වටිනාකමින් මිල කළ නොහැකි විවර ආදිය අදටත් ලැබෙන්නේ මෙහි අනුහස් බල මහිමයෙනි.

14. කෝසෝහිතවත්ථගුයිහතාලක්ඛණං

රන්වන් කොපුවක පිහිටියාක් මෙන් වස්තුගුයිහතා ලක්ෂණ ඇති සේක.

“ඉධ හික්ඛවේ මහා පුරිසෝ කෝසෝහිතවත්ථගුයිහෝ හෝති ආජානේය්‍ය වෘෂභ. අශ්ව ආදීන්ගේ මෙන් රන්වන් පාට නෙළුම් කෙමියකට සමානව මනාව කොපුවකින් වැසුණු වත්ථගුයිහ හෙවත් වස්ත්‍රයකින් මනාව වැසුණාක් මෙන් පුරුෂ ලිංගය පිහිටා ඇති සේක.

කළ කුසලය

**පුරෙ පුරත්ථා පුරිමාසු ජාතිසු
විරජ්ජනට්ඨෙ සුවිරජ්ජවාසිනෝ
ඤාතී සුහජ්ජෙ සබ්බනෝ සමානයි
සමංගිකත්වා අනුමොදිතා අහු**

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පෙර ජාති ජාතීන්හි බොහෝ කල් නොදක්නා ලද, ඉතා බොහෝ කල් වෙන්ව විසූ නැයන්, සහෝදර, සහෝදරියන් නෑ හිතමිතුරන් එකතුකොට සමගි සම්පන්න කළේය. එකට සතුටු කරවීමේ කුසලයෙනි.

එහි අනුභවය :

**බහුතරා පබ්බතස්ස ඉරියතො
භවන්ති පුත්තා වචනානුසාරිනො
ගිහිස්ස වා පබ්බතස්ස වා පුත
තං ලක්ඛණංභවති තදත්ථජොතකන්ති.**

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ සම්බුද්ධත්වයට පත්වූයේ තම වචන පිළිපදින බොහෝ ශ්‍රාවක පුත්‍රයන් ලැබූ සේක. මෙම ලක්ෂණයන්ගෙන් සක්විති රජුටත්, සම්බුදු රජාණන් වහන්සේටත් එකම අරුත් දක්වන්නේ වේ.

15.16. නිග්‍රෝධපරිමණ්ඩලතා, අනෝනම - ඡණ්ණු පරිසනලක්ඛණානි

නුග රුකක් සේ සමබරව පිහිටි ශ්‍රී ශරීර ඇති සේක. “ඉධ හික්ඛවේ මහා පුරිසෝ නිග්‍රෝධ පරිමණ්ඩලෝභෝති” නුග රුක රියන් 50 ක් 100 ක් උස් වූයේ නම් ඒ හා සමාන බව අතුපතර විහිදා පිහිටයි. එනම්, උස හා පළල එක ප්‍රමාණයම වේ. මෙපරිද්දෙන්ම මහ පුරුෂයන් වහන්සේගේ කය යම්තාක් උස ද ඒතාක් බඹය වේ. “යාවතක්ඛස්සකායෝ තාවතක්ඛස්සවායාමො” යනු දේශණාවයි.

**“ඉධ හික්ඛවේ මහා පුරිසෝ ධීතකෝව අනෝනමත්තෝ
උභෝසි පාණිතලේසි ඡණ්ණුකානි පරිමසති පරිමජ්ජති.”**

මහා පුරුෂයන් වහන්සේ සිටගෙනම නොනැවෙමින් දෙඅත්ලෙන් දෙදණ ස්පර්ශ කරයි. එනම් උඩුකය සහ යටිකය යන උභයාංගයන් මනාව පිරිපුන්ව පිහිටා ඇති බැවිනි.

කළ කුසලය

තුලිය පටිච්චය චිත්තයින්වා
මහජනසංගහනං සමෙක්ඛමානො,
අයමිදමරහතීති තත්ථ තත්ථ
පුරිසවිසෙසකරො පුරෙ අහොසි.

පෙර ජාති ජාතීන්හි නුවණින් සිතා බලා නැවත නැවත පරීක්ෂා කොට මහජනයාට සම සිතින් සම කථාවෙන් සංග්‍රහ කිරීමේ කුසල හේතුවෙනි. එනම් මේ පුරුෂයා මේ දේට සුදුසුය. මේ තැනැත්තා මේ දේට සුදුසුය, මේ තැනැත්තා මේ දේට විශේෂයි ආදී වශයෙන් තුලනය කොට සංග්‍රහ කිරීමයි.

එහි අනුසස් :

“අඩ්ඨො හෝති මහද්ධනො මහාභොගො”

මහත් ධන සම්පත් ඇත්තේ, හෝග සම්පත් ඇත්තේ, එහි ආධාරය බවට ද පත් වූ සේක. එහි ධන හෝග සම්පත් නම් ශ්‍රද්ධ ධන, සීල ධන, හිරි ධන, ඔත්තප්ප ධන, සුත ධන, වාග ධන, ප්‍රඥා ධන වෙත්.

යදිව ජහති සබ්බ කාම භොගං

ලහති අනුත්තර මුත්තමං ඕනග්ගං

හෙතෙමේ සියළු කම් සැප අත් හරිමින් අනුත්තර උතුම් ආර්ය ධනය ලබන සේක.

17. සිහපුබ්බද්ධ කායෝ

සිංහයාගේ පෙර කය මෙන් පරිපූර්ණ සියළු ශරීර ඇති සේක.

“ඉධ භික්ඛවේ මහා පුරිසො සිහපුබ්බද්ධ කායෝ හොති”

ඒ මහා පුරුෂයාණන් වහන්සේ සිංහයෙකුගේ පූර්ව

අර්ධය පරිපූර්ණ වුවා සේ පූර්ව අපර යන අර්ධ දෙකම පරිපූර්ණ සේ ගොඩ සහිත සිංහ තේජසින් යුක්ත වන සේක.

18. “චිත්තන්තරංසො”

මසින් පිරුණු ශරීර ඇති සේක.

“ඉධ භික්ඛවේ මහා පුරිසො චිත්තන්තරංසො භොති”

මහා පුරුෂයන් වහන්සේ චිත්තන්තරංස යන ලක්ෂණයෙන් සමන්වාගත වන සේක.

එනම් ශරීරයේ පිහිටි කොටස් දෙකක් අතර, අන් අයගේ මෙන්, උස් පහත්වීමක්, නැමීමක් වල ගැසීමක් නොවී ඉතෝ පටන් මාංශ පටලය යම්තාක් උඩු යට දුවන්නේ ද සම්පූර්ණයෙන්ම පිට කොටස වටා ස්වර්ණ වර්ණව මනාව පිරුණු මසින් යුක්ත වන සේක.

19. “සමචත්තක්ඛන්ධො”

සමච වට වූ ගෙල ඇති සේක.

“ඉධ භික්ඛවේ මහා පුරිසො සමචත්තක්ඛන්ධො භොති”

ඒ මහා පුරුෂයාණන් වහන්සේ මනාව සමච වට වූ ගෙල ඇති සේක. ඇතැමුන්ගේ ගෙල දික් බව, වක්‍ර බව, මහත් බව ආදී නොයෙක් ආකාරයෙන් පිහිටා තිබීම හේතුවෙන් වචන කථා කරන කාලයෙහි ස්වරනාල මතුවෙමින් මලානික හඬ ද නික්මෙයි. නමුත් මහා පුරුෂයන් වහන්සේට වනාහි මනාව වට වූ රන්වන් පාට ගෙල පිහිටා ඇති සේක. වචන කථාවේදී ස්වරනාල නොපෙනී මේස ගර්ජනාවක් සේ රිද්ම ස්වරය මහත් සේ පිට වෙයි.

කළ කුසලය

සද්ධාය සීලෙන සුතෙන බුද්ධියා
වාගෙන ධම්මෙන බහුභි සාධුභි
ධනෙන ධංඤ්ඤෙන ච බෙත්තවත්ථුනා
පුත්තෙහි දාරෙහි චතුප්පදෙහි ව.

ඥාතීහි මිත්තහි ව බන්ධවෙහි ව
 බලෙන වණ්ණෙන සුබෙන වුහයං
 කථං න භායෙය්‍යං පරෙ, ති ඉච්ඡති
 ඉදං සමිද්ධං ව පනාහිකංඛති

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පෙර ජාති ජාතීන්හි අන් අයගේ සැප කැමතිව ඔවුන්ගේ සමාධියම මෙසේ පැතීමේ කුසලයෙනි. එනම්, ශ්‍රද්ධාවෙන්, සීලයෙන්, ශ්‍රැතයෙන්, ප්‍රඥාවෙන්, ත්‍යාගයෙන්, ධර්මයෙන් යන බොහෝ සාධු ගුණ වලින් ද ධන ධාන්‍යයෙන් කෙත්වතුපිටි වලින් ද, අඹුදරුවන්ගෙන්, සිවුපාවන්ගෙන්, නෑ හිතවතුන්ගෙන්, ශරීර ශක්තියෙන්, ශරීර වර්ණයෙන් හා සැපයෙන් යන සම්පත්තින්ගෙන් යුත් අය කෙරෙහි මුදිතා ගුණය බහුල වශයෙන් වැඩීමේ කුසල හේතුවෙනි.

එහි අනුසස් :

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ සම්බුද්ධත්වයට පත්වුයේ අපරිහානී ධර්මයන්ගෙන් සමන්තාගත වන සේක. එනම්, ශ්‍රද්ධා, සීල, ශ්‍රැත, ත්‍යාග, ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන්ගෙන් ද සියළු සම්පත්තින්ගෙන් ද පිරිහීමක් නොවීය.

20. “රසග්ගසග්ගිකා ලක්ඛණං”

රස ඵලවන රස නහර ඇති සේක.

“ඉධ නික්ඛවෙ මහා පුරිසො රසග්ගසග්ගී භොති”

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ අග්‍ර රස ග්‍රහණය කරගත හැකි රස නහරින් යුක්ත වන සේක. එනම් උන්වහන්සේ ගේ ශ්‍රීවයෙහි උඩුකුරුව කෙළින් නැගී සිටි සමච රස ලැබෙන රස නහරයෝ හත් දහසක් පමණ පිහිටා ඇති සේක. තල ඇටයක

බත් කුඩක ආහාර යුෂයක් දිව අගට ලැබුනේ, මුළු කයම රස ඕජාවෙන් පුරවයි. එමෙන් නිරෝගී බව ද ගෙන දෙයි.

කළ කුසලය :

**න පාණිදණ්ඩෙහි පනාථ ලෙඩඩුනා
සත්ථෙත වා මරණවච්චෙ වා පුන
උබ්බාධනාය පරිතප්පනාය වා
න හෙය්සි ජනතමහේයකො අහු.**

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පෙර ජාති ජාතින්හි අතින්ගත් දඬු මුගුරු කැට කැබලි හි අවි ආයුධ වලින් සත්වයන්ට මරණ වදයෙන් පීඩා නොකළේය. තවද සත්වයන් සිරගෙයි ලා තරවටු කිරීමෙන් ජනතාව නොපෙළෙන්නෙක්ව අභයදාන අවිහිංසාව පුරුදු කරගත් කුසල හේතුවෙනි. (වර්තමානයේ සිද්ධ වන සත්වයන් සිරකර ලීමද අත්හලේ ය.)

එහි අනුසස් :

සම්බුද්ධත්වයට පත් වූයේ සීත, උෂ්ණාදියන් අපිඨිත මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවෙන් යුත් උපන්නා වූ අකුසලයෙන් ප්‍රහාණය කරන, නූපන්නා වූ අකුසලයන් නූපදවන, නූපන්නා වූ කුසලයන් උපදවන, උපන්නා වූ කුසලයෙන් වැඩි දියුණු වන සතර සමයක් ප්‍රධාන බල සම්පන්න බැවින් නිදුක් නිරෝගී බවෙන් යුක්ත වූ සේක.

21. අභිනීලනෙක්ක

නිල්වල් වූ ඇස් ඇති සේක.

ඉධ භික්ඛවේ මහා පුරිසො අභිනීලනෙක්කො හොති

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ විශේෂයෙන් නිල්වත් වූ නේත්‍රා යුග්මයන්ගෙන් යුක්ත වන සේක.

එනම්, සම්පූර්ණයෙන්ම නිල්වන් නේත්‍රා නොව නිල්පාට මලක් මෙන් නිල්වන් වූ තැන ඉතා පිරිසිදු නීල වර්ණයෙන් යුක්ත වන සේක.

කිණිහිරි ලෙස කහපාට මෙන් කහපාට ස්ථානයෙහි පීත වර්ණයෙන් ද එරබදු මලක පාට මෙන් රතු ස්ථානයෙහි ලෝහිත වර්ණය ද, ඕෂධි තාරකාවක් මෙන් සුදු ස්ථානයෙහි සුදෝ සුදු වර්ණය ද කළු පැහැති ස්ථානයෙහි කළු වර්ණයෙන් ද යුත් නේත්‍රා ඇති සේක. රන්වන් විමනක නා නා වර්ණ මැණික් ඔබ්බවා සැකසුවාක් මෙන් ඉතා ශෝභමානව අභිනීලනෙක්ක ලක්ෂණයෙන් සමන්වාගත සේක.

22. ගෝපබ්‍රම ලක්ෂණං

වසු පැටවකුගේ නේත්‍රා මෙන් ඇස් පියුම් ඇති සේක.

ඉධ භික්ඛවේ මහා පුරිසෝ ගෝපබ්‍රමො හොති

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ ළමා වසු පැටවකුගේ ඇස් මඬල මෙන් රත් පැහැ ඇස් පියුම් ඇති සේක. එනම් ඒ මොහොතේ උපන් රතු සම් ඇති වසු පැටියෙකුගේ ඇස් ගඩුව ඉතා ප්‍රසන්න බවින් යුක්ත වූවාක් මෙන් මහා පුරුෂයන් වහන්සේලාගේ නේත්‍රා සැම කල්හි පැණින් දොවා පිරිමැද තබන ලද මාණික්‍ය රත්නයක් සේ මටසිලිටු නිල්වන් නේත්‍රාවෙන් යුක්ත වන සේක.

කළ කුසලය :

න ච විසටං න ච විසාවි

න ච පන විවෙය්‍ය පෙක්ඛිතා

උජුං තථා පසටමුජුමනො

පියවක්ඛුනා බහු ජනං උදික්ඛිතා

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පෙර ජාති ජාතින්හි අන් අය කෙරෙහි ක්‍රෝධයෙන් ඇස් ඔරවා නොබැලූ සේක.

කෝපයෙන් හිස ඇල කොට ඇස් කොනින් නොබැලූ සේක. රහසින් හෝ අනුන් දෙස නරක සිතින් නොබැලූ සේක. සිතේ අවංකකම පුරවා ඇස පුරා සෘජු සිත් ඇතිව තම ඇසින් බොහෝ දෙනා දෙස ප්‍රිය ඇසින් බැලූ කුසල හේතුවෙනි.

එහි අනුසස් :

පිය දස්සනො හොති

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ සම්බුද්ධත්වයට පත්වූයේ සැමට මන වඩන ප්‍රිය දැකුම් ඇති සේක.

බහුනො ජනස්ස පියො හොති මනාපො

බොහෝ ජනයාට ප්‍රියමනාප උපදවන්නේ වෙයි. එනම්, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත දෙවි මිනිසුන් සහිත හික්කු හික්කුණි, උපාසක උපාසිකාදී මනුෂ්‍යයන්ට ද, දේව අසුර නාගාදී අමනුෂ්‍යයන්ට ද සිව්පා සතුන්ට ද ගත සිත පුබුදන ප්‍රිය දර්ශන ඇති සේක.

පියො බහුනං සොකනාසනො

බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය වූ ඒ සැමගේ සෝ ගිනි නසන උතුමන් වහන්සේ නමක් ද වන සේක.

23. උණ්හිසසීස ලක්ඛණං

පිරිපුන් නළල් පට සහිත ශීර්ෂ ඇති සේක.

ඉධ හික්ඛවෙ මහා පුරිසො උණ්හිසසීසො හොති

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පිරිපුන් නළල් පටින් පිරුණු පිරිපුන් නළල් තල ද පිරිපුන් හිස ද ඇති සේක. දකුණු කණ කොනින් පටන් ගත් නළල් පට බැඳි මාංස ධාතුව වම් කණ

තෙක් පිහිටා ඇත. එය රජෙක් බැඳී රන්වන් නළන් පටියක් මෙන් ඉතා ශෝභමාන වූ සේක. මහා පුරුෂයන් වහන්සේ ගේ පරිපූර්ණ වූ නළල්පට නිසාම ප්‍රාදේශීය රජවරු එවැනි නළල් පට බැඳ ගනිති. අන් අයගේ මෙන් නොව මහා පුරුෂයන් වහන්සේ ගේ ශීර්ෂය දියබුබුලක් සේ ඉතා වටව මනාව පිහිටා ඇති සේක.

කළ කුසලය

- i. **බහුජන ප්‍රබ්බංගමො අහොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු බහුජනානං** මහාපුරුෂයන් වහන්සේ කුසල දහමිහි බොහෝ ජනයාට පුරෝගාමී වී ප්‍රධානව කිරීමට කටයුතු කිරීමේ කුසලයෙනි.
- ii. කාය සුවර්ත, වචී සුවර්ත, මනෝ සුවර්ත ධර්මයන්හි පිහිටා කටයුතු කළ කුසලයෙන් ද.
- iii. දාන සංවිභාග - මසුරු මල දුරලමින් දන්දීමේ හේතුවෙනි.
- iv සීල සමාදාන : පෙරවස් සමාදාන කුසල හේතුවෙනි.
- v. මාතෘ - පිතෘ - ශ්‍රමණ - බ්‍රාහ්මණ - වැඩිහිටියනට ගරු බුහුමන් දක්වා උපස්ථාන කිරීමේ කුසල හේතුවෙනි.
- vi. ධ්‍යානාදී අධිකුසල සමාදාන හේතුවෙනි.

එහි අනුසස් :

**අප වෙ පි පබ්බජති සො මනුජො
ධම්මෙසු හොති පගුණො විසා වි
තස්සානුසාසති ගුණහිරතො
අන්වායිකො බහුජනො භව ති**

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ මිනිස් ලොව ඉපිද පැවිදිව, සම්බුද්ධත්වයට පත්වූයේ, ධ්‍යාන-සමාපත්ති ආදී උත්තරීතර මනුෂ්‍ය ධර්මයන්හි මනා පුහුණුව, පුරුදු කළ වශීකා ඇතිව

වැඩ වසන්තේ, උන්වහන්සේ ගේ අනුශාසනා ගුණයෙහි ඇලුණු බොහෝ ජනයා ඔහු අනුව යන්නේ වේ.

24. එකේන්ද්‍රෝමෝ හොති

එක් ලෝම කූපයෙක් හි එක් ලෝමයක් ඇති සේක.

ඉධ හික්ඛවෙ මහා පුරිසෝ එකේන්ද්‍රෝමෝ හොති

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ එකේන්ද්‍රෝම ලක්ෂණයෙන් සමන්වාගත වන සේක. අන් මනුෂ්‍යයන් ගේ මෙන් නොව එක් එක් ලෝම කූපයෙක් හි එක් ලෝමය බැගින් පිහිටා ඇති සේක.

25. උණ්ණලෝමතා ලක්ඛණා

උග්‍රණ රෝම (ලෝම) ලක්ෂණයෙන් යුක්ත වන සේක.

ඉධ හික්ඛවෙ මහා පුරිසෝ උණ්ණ හමුකන්තරෙ ජාතා හොති ඔදාතා මුදුකුලසන්නිහා

මෙහි ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ සුදෝ සුදට මුදු මොළොක් පුළුන් රොදක් සේ දෙඇස් බැමි අතර දක්ෂිණාවර්තව උඩුවක් බලා උග්‍රණ රෝම ධාතුව පිහිටා ඇති සේක. මෙසේ සුදු වර්ණයත්, දක්ෂිණාවර්තව උඩුවක් බලා පිහිටි හේතුවෙනුයි ලක්ෂණ ශාස්ත්‍රඥයෝ ඒකාන්තයෙන්ම සම්බුද්ධත්වයට පත්වන බව ප්‍රතිඥා කරනු ලබන්නේ, තවද එම ධාතුව නළල් පටලේ හරි මැද ඕෂධී තාරකාවක් සේ හා රනින් කළ එලකය තබන ලද රිදී දිය බුබුලක් සේ ද, රන් මුවා කලයකින් එන බීර ධාරාවක් සේ ද, අරුණෝද්ගමන වේලාවෙහි ගගන තලය දීප්තිමත් කරන ඕෂධී තාරකාවක් මෙන් ද අතිමනෝහර ශ්‍රියාවෙන් බැබළෙන සේක.

කළ කුසලය

**සච්චපට්ඨකංඤ්ඤා පුරිමාසු ජාතිසු
අද්වේජ්ඣවාචො අලිකං අවජ්ජයි**

**න සො විසංවාදයිතා පි කස්සවි
භුතෙන තවිජෙන තථෙන භාසයි**

පෙර ජාති ජාතීන්හි ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ සත්‍ය ප්‍රතිඥා ඇතිව, වචන දෙකක් නැති, ඒකාන්ත වචන කථා කළ කුසලයෙන් ද, මුසාබසින් වැළකී, කිසිවෙක් නොරැවටීමේ කුසලයෙහි සත්‍ය දේ සත්‍ය ලෙසත්, තත්වාකාරයෙන් කථා කිරීමේ කුසලයෙනි.

එහි අනුසස් :

**අතිඤ්චනං පබ්බජිතං අනුත්තරං
බුද්ධම්පි සත්තං උපවත්තති ජනෝති**

ඒ පුරුෂයන් වහන්සේ පැවිදි බවට පත්වූයේ බොහෝ දෙයින් සියළු දෙයින් නිදහස්ව බුදුන් අනුව කටයුතු කරයි. එනම්, හික්මුණු, හික්මුණි, උපාසික, උපාසිකා ආදී බොහෝ පිරිස බුදුන් අනුව පිළිවෙත් මග හැසිරේ.

26./27. වත්තාළිස - අවරලදන්ත - ලක්ඛණ

සම සතළිස් දත් ඇති සේක. හිදැස් නැති දත් පෙළක් ඇති සේක.

ඉධ භික්ඛවේ මහා පුරිසෝ වත්තාළි සදන්තෝ හෝති

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ සමසාළිසක් ශ්‍රී දන්තයන්ගෙන් යුක්ත වන සේක. අන් අයගේ මෙන් නොව දන්තයන් හතළිසක්ම මහා පුරුෂයන් වහන්සේට පිහිටා ඇති සේක. එම දන්තයෝ උස්, පහත් බවකින් තොරව සම මට්ටමේ පිහිටා ඇති සේක. “ඉධ භික්ඛවේ මහා පුරිසෝ අවරල දන්තෝ හෝති” ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ විරල නොවූ දන්ත ඇති සේක. වෙනත් අයගේ මෙන් හිඩැස් සිදුරු බවක් හෝ දත් නරක් වීමක් හෝ කළු පැහැවීමක් හෝ නොවී සුදෝ සුදුවට බැබළෙන තාරකා පෙළක් සේ ශෝභමානව දළඳා ද පිහිටා ඇති සේක.

කළ කුසලය :

**වෙ භුතියං සංහිතභෙදකාරිං
භෙදප්පවඩ්ඛනවිවාදකාරිං
කලහප්පවඩ්ඵනඅකිව්වකාරිං
සංහිතානං භෙදජනානිං න භෝති**

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පෙර ජාති ජාතින්හි සමගි වුවත් බිඳීමක් හෝ බිඳවීමක් හෝ වාදවිවාද, කලකෝලාහල කිරීමෙක් හෝ නොකර සමගි වූවන්ගේ සමගිය බිඳෙන වචන නොකියා සමගිය වැඩෙන වචනම කථා කළ කුසලයෙනි.

එහි අනුසස් :

**යදි ඛන්තියො භවති භූමිපති
අවිභෙදියා,ස්ස පරිසා භවන්ති
සමණො ච භොති විරජො චිතමලො
පරිසා,ස්ස භොති අනුගතා අවලා'ති**

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ සම්බුද්ධත්වයට පත්වූයේ පහව ගිය කෙලෙස් දූවිලි, කෙලෙස් රජස් ඇතිව තම අනුගාමික පිරිස ස්ථිරව, නොවෙනස්ව තමන් අනුව ගියේය. තවද **“අභෙජ්ජ පරිසෝ භෝති”** හේදහින්න නොවූ සමගිසම්පන්න අනුයාත පිරිසක් ලැබූ සේක.

28./29. පහුතජ්චිහතා බ්‍රහ්මස්සරතා ලක්‍ෂණයෝ

දික් වූ, පළල් වූ දිවක් ඇති සේක. බ්‍රහ්මයෙකුගේ මෙන් ගැඹුරු හඬ ඇති, කෝකිල පක්‍ෂියකුගේ මෙන් මිහිරි හඬ ඇති සේක.

“ඉධ භික්ඛවේ මහා පුරිසෝ පහුතජ්චිහෝ භෝති”

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ දික් වූ ද, පළල් වූ ද, මෘදු වූ ද, වර්ණ සම්පන්න ලක්‍ෂණයන්ගෙන් යුත් ජීවිහා ධාතුවක් ඇති සේක. එම ජීවිහා ධාතුව ඉතා මෘදු මොළොක් බැවින්

සුවසේ වචන පිටවීමක්, දික් බැවින් දෙකන්සිළු පිරිමැදීමත්, පළල් බැවින් කේශාන්තය තෙක් නළලන් පට වැසීමෙන් යන ලක්ෂණ සම්පන්නයෙන් යුක්ත වන සේක.

ඉඬ හික්බවෙ මහා පුරිසෝ බ්‍රහ්මන්සරෝ හෝති කරවික භාණි ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ අෂ්ඨාංග සමන්වාගත බ්‍රහ්මස්වරයෙන් කුරුවි කෙවිල්ලක්ගේ නාදය මෙන් මිහිරි හඬින් ද යුක්ත වන සේක.

කළ කුසලය :

**අක්කොසහණ්ඩනවිභෙසකාරිං
උබ්බාධකං බහුජනප්පමද්දනං
බාළ්භං ගිරං සො න භණි ඵරුසං
මධුරං භණි සුසංහිතං සබ්බං**

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පෙර ජාති ජාතින්හි අන් අයට ආක්‍රෝෂ, හිංසා නොකරමින්, සිත් නොපෙළමින්, සිත් නොරිදවමින්, පරුෂ බස් නොකියා, ඉතාමත් ප්‍රේම සහිත මෘදු මොළොක් වචන කථා කිරීමේ කුසලයෙනි.

එහි අනුභව් :

**අථ වෙ පබ්බජති සො මනුජො
ආදියන්ති'ස්ස වචනං ජනතා
බ්‍රහ්මනො බ්‍රහ්ම සුභණ්ඩං භණ්ණොති**

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පැවිදි බවට පත්වූයේ තම වචනය අන් අයට ඇදහිය හැකි මනා වචන ඇති සේක.

30. සීහහනුලක්ඛණං

සිංහයෙකුගේ යටි හනුව මෙන් පිරුණු දෙහනු ඇති සේක.

“ඉඬ හික්බවෙ මහා පුරිසෝ සීහහනු හෝති”

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ ගේ උඩ හා යට යන දෙහනුවන් සිංහයෙකුගේ යටිහනුව මෙන් ඉතා පිරිපුන්ව පිහිටා ඇති සේක. අටවන පෝයෙක් හි අඩවන් වූ සඳ මඬලක් සේ වීසති, වීසති දන්තයන්ගෙන් මෙම ශක්තිමත්ව පිහිටා ඇති සේක.

කළ කුසලය

**සම්ඵප්පලාපා න අබුද්ධන්තිං
අවිකිණනවචනඛ්‍යප්පථො අහොසි
අභිතම්පි ව අපනුදි
හිතමපි ව බහුජනසුඛඤ්ච අහණි**

මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පෙර ජාති ජාතීන්හි ඥානවත්තයන් ගේ පරම්පරා නොවූ වචන සම්ප්‍රප්පලාප සේ නොකීය. විසිරුනු වචනයෙන් තොරව, පිරිසිදු වාග් මාර්ග ඇතිව කටයුතු කළ සේක. අභිතකර බස් නොකීය. බොහෝ දෙනාට අභිවෘද්ධි දායක වූ සුව ඵලවන බස් කීමේ කුසලයෙනි.

එහි අනුසස් :

ගන්ධබ්බාසුරයක්ඛරක්ඛසෙහි
සුරෙහි න හි හවති සුප්පධංසියො
තථත්තො යදි හවති තථාවිධො
ඉධ දිසා ව පටිදිසා ව විදිසාවාති

මෙබඳු ලක්ෂණයන්ගෙන් පිරිපුන් මහා පුරුෂයන් වහන්සේට දස දිසාවෙන් පැමිණෙන සියළු බලවේගයන් ඉදිරියෙහි නොසෙල්වී කටයුතු කළ හැකි සේක. එනම්, අන්‍ය සත්වයන්ට උපදින රාග, ද්වේශ ආදී ක්ලේශන්ගෙන් ද බාහිරව පැමිණෙන සතුරන්ගෙන් ද, මහණ බමුණන්ගෙන් ද, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුණන්ගෙන් ද, සසුනෙන් බැහැර වූ අන්‍ය ආගම් වලින් ද මෙලොව කිසි කෙනෙකුන්ගෙන් ද වන පීඩා ඉදිරියෙන් ඔවුන් වෙත අනුවර්තනය කළ නොහැකි විය.

31.32. සමදන්ත - සුසුක්කදායා ලක්ඛණානි

සම වු දත් පෙළක් ඇති සේක. සුදෝ සුදු සතර දළදා වන්ගෙන් ද යුක්ත වන සේක.

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේට සමව පිහිටි දන්ත පෙළක් ද, සුදෝ සුදු සතර දළදාවන්ද යන ලක්ෂණ දෙකකින් යුක්ත වූයේ, ගිහිගෙයි වසන්තේ සක්විති පදවියටත්, පැවිදි වන්නේ නම් සම්බුද්ධත්වයටත් පත්වීමේ ගතිලක්ෂණ පෙන්වනු ලැබේ.

කළ කුසලය

මිච්ඡාඡ්චක්ඛේව අවස්සජ් සමෙන් වුත්ති.

**සුවිනා සො ජනයිත්ථ ධම්මකෙන
අහිතම්පි ච අපානුද
හිතම්පි ච බහුජනසුඛක්ඛේව ආචරි**

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පෙර ජාති ජාතීන්හි මිථ්‍යා ආඡ්චයෙන් තොරව පිරිසිදු ආඡ්චයෙන් දිවි පැවැත්වීමේ කුසලයෙන් ද නරක දේ බැහැර කොට බොහෝ දෙනාට හිතසුව සැලසීමේ කුසලයෙනි.

එහි අනුසස් :

**අථ චෙ පබ්බජති භවති විපාපො
සමණො සම්තරපො විචත්තච්ඡාදා,
විගතදරථකිලමථො
ඉමම්පි ච පරම්පි ච පස්සති ලොකං.**

ඒ මහා පුරුෂයන් වහන්සේ පැවිදි බවට පත්වූයේ පහව ගිය පව් ඇති, සන්සිඳුණු කෙලෙස් දූවිලි ඇති, බැහැර කළ

කෙලෙස් සෙවෙල් ඇති, පහව ගිය කායික, මානසික පීඩා ඇති, මෙලොව පරලොව නුවණින් දකින ශ්‍රේෂ්ඨ සම්බුද්ධත්වයට පත්වූයේ සුවිපරිවාරෝහෝති පිරිසිදු සීල, සමාධි, ප්‍රඥා ගුණයන්ගෙන් පිරිපුන් සිව්වනක් පිරිස සහිත දේව බ්‍රහ්ම ආදී අනුගාමික පිරිවර සම්පත්තිය ලබයි.

මෙකී දෙතිස් මහා පුරිස ලකුණින් සමන්විතගත අසමසම ගුණ ඇති සම්බුදු පියාණන්ගෙන් ශ්‍රී භාග්‍ය හෙවත් රූපකාය සම්පත්තියේ ගුණ වැනීමේ කුසලයෙන් ඔබ අප හැමදෙනාට ගත සිත සැතපෙන බුදු වදන් ශ්‍රවණයෙන් සහ ඇසුරින් ජීවිත ආලෝකයෙන් සසර ගමනෙන් වෙන්වීමෙන් පරම සුන්දර, නිත්‍ය, මංගල අජාති අජර, අව්‍යාධි, අමරණීය, අසෝක, අනුපායාස ආදී අනේකවිධ පරමාර්ථ ගුණයන්ගෙන් පිරිපුන් නිවන් අවබෝධය පිණිස හේතු වාසනා වේවා !

සාධු ! සාධු ! සාධු !

මෙසේ අනන්ත ගුනයෙන් දිවා රෑ දෙකිනි එකසේ බබළන්නාවූ රූප ශෝභාව ඇති පුරුෂෝත්තමයානන් වහන්සේගේ දෙතිසක් මහා පුරුෂ ලක්ෂණ සම්පිණ්ඩනය කර බුද්ධ වන්දනාවේ දී කියවීම සඳහා පිළියෙල කර ඇති පාඨය.

ඒ මාගේ ස්වාමීවූ සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ

1. සුපිහිටි සිරිපා ඇතිසේක.
2. දෙසිරි පතුල් පිහිටි වක්‍ර ලක්ෂණයන් ඇති සේක
3. දික් විළිඹු ඇති සේක.
4. දිගැඟිලි ඇති සේක.
5. මුදු මොලොක් අතුල් පතුල් ඇතිසේක.
6. ජාල ලක්ෂණ අතුල් පතුල් ඇතිසේක.
7. උසින් පිහිටි සිහින් පා ඇති සේක.
8. ඕලු මුවන්ගේ වැනි ජංඝා ඇති සේක.
9. නොනැමී දණ මඩල පිරිමදින ශ්‍රී හස්ත ඇති සේක.
10. සැඟවුනු පුරුෂ ව්‍යඤ්ජන ඇති සේක.
11. රන්වන් වූ සේක.
12. සිනිඳු සිව් ඇති සේක.
13. රෝම කුපයන්හි පිහිටි එක එක රෝමයන් ඇති සේක.
14. දකුණට කරකැවුණු අඳුන්වන් උඩු දක්වා පිහිටි රෝමයන් ඇති සේක.
15. බ්‍රහ්ම රාජයෙකුගේ මෙන් පිරුණු ඉදිරි කය ඇති සේක.
16. පිරුණු සත් තැන් ඇති සේක.
17. පිරුණු දලවර ඇති සේක.
18. සිංහයෙකුගේ මෙන් පිරුණු ඉදිරිකය ඇති සේක.
19. වට නුග රුක සේ පිහිටි සිරුර ඇති සේක.
20. සමව වටව පිහිටි ග්‍රීවය ඇති සේක.
21. ග්‍රීවයෙහි පිහිටි සත්සියයක් රස නහර ඇති සේක.
22. සිංහ රාජයෙකුගේ මෙන් සම්පූර්ණව දෙහනු ඇති සේක.
23. සම සතළිස් දන්තයන් ඇති සේක.
24. සමව පිහිටි දන්තයන් ඇති සේක.
25. අව්වර දන්තයන් ඇති සේක.
26. අනිශ්ඨන් සුදු දළදා ඇති සේක.
27. දිගු පුලුල් තුනී දිවි දා ඇති සේක.
28. බුන්ම සාර ඇති සේක.
29. ඉඳුනිල් මිණිවන නෙන් ඇති සේක.
30. ඉතා ප්‍රසන්න නෙන් ඇති සේක.
31. නළල් තලයෙහි පිහිටි රිදීවන් උරුණ රෝම ධාතු ඇති සේක.
32. බබළන නළල් තලයක් හා පිරුණු සිරසක් ඇති සේක.

මොවුහු දෙතිස් මහා පුරුෂ ලක්ෂණයෝය. මෙසේ ද්වතිංස මහා පුරුෂ ලක්ෂණයෙන් සමන්තාගතවූ සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේට මාගේ නමස්කාරය වේවා.

සාධු. සාධු. සාධු.